

BUDGETSTRATEGI 2011

OPLÆG BUDGETSTRATEGI

BUDGET 2011-2014

Indledning

Budgettet skal være et strategisk værktøj.

Ved fastlæggelse af en budgetstrategi er det vigtigt at fokusere på de kommende udfordringer og tilpasse strategien hertil. Guldborgsund Kommune skal identificere de hensyn, som i særlig grad vil være aktuelle i den kommende budgetproces.

I kommunens prioritering vil der være en række udefra kommende grundvilkår, som vil skulle indgå i overvejelserne:

Signaler om dansk økonomi

Finansministeriet har i december 2009 klart meldt ud om de meget skærpede udfordringer, der fortsat foreligger for dansk økonomi.

På trods af små lyspunkter er dansk økonomi fortsat meget påvirket af de svage internationale vækstforhold.

Ledigheden ventes i lyset af det indtrufne produktionsfald at stige yderligere om end med aftagende styrke frem til udgangen af 2010. Den gennemsnitlige ledighed skønnes i 2010 at komme op på 155.000 personer, og der ventes samme niveau i 2011.

Der er udsigt til underskud på de offentlige finanser i 2010 og 2011, der væsentligt overstiger EU-grænsen på 3 pct. af BNP, og Danmark vil i løbet af 2010 modtage en henstilling fra EU's økonomi- og finansministre om at bringe underskuddet under 3 pct. af BNP inden for en given frist.

Det stiller betydelige krav om konsolidering af den offentlige økonomi, og der hersker ikke tvivl om, at dette er en markant udfordring, som efter al sandsynlighed vil have store konsekvenser for den kommunale økonomi.

Finansministeren har klart meldt ud, at **i bedste fald** står kommunerne overfor **0-vækst**, hvilket set i lyset af den demografiske udvikling med et stigende antal ældre, vil betyde massive udfordringer for kommunerne.

Jobcenterreform – fokus på finansieringsmodel

Jobcentrene blev den 1. august 2009 kommunaliseret.

Med opgaven overtog kommunerne også en del af udgifterne til dagpenge, aktiverringsydelse og til aktivering af forsikrede ledige.

Det er udgifter, der kan løbe løbsk, når ledigheden begynder at stige, eller hvis større arbejdspladser i nærområdet lukkes.

Det er derfor meget afgørende, at finansieringssiden i reformen er udformet på en måde, så kommunernes økonomi ikke bliver belastet ekstraordinært for eksempel ved konjunkturbestemte udsving i ledigheden, som den vi her og nu står overfor. Regeringen og KL har aftalt en finansieringsmodel og har tillige meldt ud, at modellen er en bæredygtig finansieringsmodel, der vil sikre at ingen kommuner ved reformen bliver økonomisk ringere stillet.

Dette vil der fra kommunernes side naturligvis være ekstraordinær fokus på i 2010.

Nødvendigt driftsoverskud og dermed råderum.

I 2009 godkendte Byrådet, primært på ældre- og handicapområdet, skole- børne/ungeområdet samt på området for overførselsindkomster, tillægsbevillinger for i alt knapt 140.0 mio. kr. i helårsvirkning, der samtidigt blev indarbejdet i det vedtagne budget for 2010 og dermed også årene 2011-2013.

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2010 fandt Byrådet det nødvendigt med en skattestigning.

Da Guldborgsund Kommune ikke blev omfattet af den dispensation, visse kommuner fik til skattestigning, er kommunen blevet pålagt en "straf" svarende til 42.0 mio. kr. i 2010 og 29 mio. kr. i 2011.

Ovennævnte merudgifter sammenholdt med et forventet fald i kommunens indtægter betyder, at det mål/råderum der hidtil har været til anlægsinvesteringer, ca. 60.0 mio., fra 2011 ikke længere er tilstede.

Derudover vil der være andre udfordringer, der skal iagttages blandt andet:

- ❖ Demografi-udviklingen
- ❖ Forventningen om en fortsat stram statslig styring med en formodet målsætning om 0-vækst i serviceudgifterne,
- ❖ Oplevelsen af større krav og forventninger til den kommunale service herunder kvalitetsreformens udmøntning, (Sikring af økonomisk råderum til udvikling og investeringer på politikområderne)
- ❖ Pres på kommunens likviditet

Fase-opdelt budgetlægning

Den faseopdelte budgetlægning, der blev anvendt ved budgetlægningen for 2009 og 2010, og som omfattede en række møder mellem kommunernes borgmestre, vil formentlig blive anvendt igen. Men der er ikke taget stilling til i hvilken form. KL evaluerer pt. på processen, og det er muligt, at der på det kommende topmøde vil kunne foreligge nogle ændringer/forslag til modeller, der kunne blive aktuelle ved budgetlægningen for 2011.

Kommuneplanens indsatsområder og budget 2011.

Byrådet har i Kommuneplan 2009-2021 prioriteret 10 tværgående indsatsområder for udvikling af kommunen, herunder forøgelse af "kommunens attraktivitet for potentielle tilflyttere, fastboende, faste sommergæster og turister".

Som beskrevet i Kommuneplanen kan indsatserne finde sted på mange måder, men "indsatser der kræver økonomiske prioriteringer, vil blive vurderet politisk og igangsat som led i den årlige budgetlægning, hvorfor indsatsområderne i planperioden også er at betragte som Byrådets generelle oplæg til den årlige budgetlægning".

Indsatserne og rækkefølgen for igangsætning er i Kommuneplanen prioriteret således (Kommuneplanens kap. 2):

2010 – 2013 (Kort horisont):

- Uddannelseskommune.
- Nærrereative områder og sammenhængende stisystemer.
- Understøtte ildsjæle og foreninger.
- Landdistriktspolitik.
- Turismeudvikling.
- Udvikling af havnemiljøer.

2014 - (Lang horisont):

- Udvikling af Eliteidræt i samarbejde mellem Falster, Lolland og Sydsjælland.
- Mulighed for vandvej mellem Saksøbing og Flintinge.
- Understøtte forsamlings- og aktivitetssteder.
- Større events og markedsføring på kultur- og fritidsområdet.

Ved budgetlægningen og -forhandlinger i efteråret 2009, blev alene indsatsområdet "Uddannelseskommune" prioriteret i form af 5 mio. kr. samlet i budget 2009 og 2010 til udvikling af Campus – Bispegade 7 / Nykøbing F..

Såfremt indsatsområderne skal kunne vurderes og prioriteres politisk i processen for budget 2011, skal indsatserne konkretiseret yderligere, herunder også vurdering af hvad de vil koste at igangsætte. Det vil kræve at de relevante dele af administrationen udarbejder mere konkrete oplæg til indsatsområderne herunder også status for de pågældende indsatsområder, idet det af indsatserne (muligvis) er igangsat inden for eksisterende bevillinger/personaleressourcer.

Ressourcedirektøren og Erhverv & Planchefen udarbejder en plan for processen, og dermed hvordan administrationen kan give et koordineret indspil til budget 2011 vedr. Kommuneplanens indsatsområder.

Direktionsoplæg til budgetstrategi/proces for Budget 2011

Direktionen drøftede den 25. januar og 8. februar 2010 processen for budget 2011.

Ud fra disse drøftelser har direktionens udarbejdet sin umiddelbare anbefaling til de primære hensyn, der skal varetages ved budgetprocessen for 2011-2014.

Genskabelse af større råderum

Det er direktionens opfattelse, at der som udgangspunkt skal reduceres i driftsudgifter/indtægter samlet set svarende til minimum 120.0 mio.

Der skal tages politisk stilling til "prioriterings-rummets" størrelse, dvs. i hvilken størrelse fagudvalgene skal pålægges at fremkomme med reduktionsforslag til brug for genskabelse af råderummet samt eventuel tværgående prioriteringer

Direktionen fremlægger oplæg/modeller til beløbsmæssige reduktionskrav på de respektive politikområder, samlet set på henholdsvis 120.0 mio. kr. og 150.0 mio. kr.

Udgangspunkt - Basisbudget - arbejdsgrundlag

Direktionen sikre udarbejdelse af et basisbudget ud fra følgende forudsætninger:

- Uændret serviceniveau i forhold til 2010
- Udgangspunktet er budget 2010 1. overslagsår 2011
- Nyt pris- og lønskøn
- Ajourføring af skøn over indkomstoverførslerne
- Indarbejdelse af Byråds-beslutninger (tillægsbevillinger m.m.)
- Uændret udskrivningsprocent og grundskyldspromille

Tekniske ændringer

Et basisbudget omfatter tekniske ændringer, typisk indarbejdelse af effekten af allerede politisk truffne beslutninger, ny/ændret lovgivning, korrektioner for fejl eller omplaceringer. Det kan også være ændret befolkningssammensætning med færre børn i daginstitutioner og skoler samt flere ældre. Endelig kan der også være ændringer med baggrund i klientstatistikker

Dette foretages typisk administrativt og forelægges senere til politisk orientering.

Der udarbejdes et katalog med en oversigt over udgiftsændringer som følge af Folketingets Lov- og cirkulæreprogram. (Dette vil formentlig foreligge sent i processen juni/juli).

Det **understreges** imidlertid at tekniske ændringer, eksempelvis i form af mindre udgifter, **ikke** kan fragå/medregnes i de reduktions-/effektiviseringskrav, som der vil blive udmeldt fra Økonomiudvalget. I tvivlstilfælde vil sagen skulle forelægges direktionen.

Frigørelser af ressourcer til service til borgerne

Regeringen og KL indgik ved aftalen om kommunernes økonomi for 2009 en fler-årig aftale om frigørelse af ressourcer til den borgernære service i kommunerne i 2009-2013. Aftalen indebærer en gensidig forpligtelse for kommunerne og regeringen. Kommunerne skal omstille aktiviteter svarende til et råderum på 1 mia. kr. i 2009 voksende til 5 mia. kr. i 2013 gennem omprioriteringer og bedre ressourcudnyttelse.

5 mia. svarer ca. til **57.0 mio.** kr. for Guldborgsund Kommune.

Regeringen skal understøtte tilvejebringelse af dette råderum ved – sammen med KL – at udarbejde konkrete forslag til statslige tiltag, der kan bidrage til at frigøre halvdelen af potentialet.

Regeringen har i overensstemmelse med flerårsaftalen fremlagt konkrete statslige initiativer, som i alt frigør mindst ½ mia. kr. i kommunerne i 2010.

De statslige initiativer vedrører blandt andet afbureaukratisering af regler mv. på områderne beskæftigelse, sociale forhold, undervisning, integration og fødevaresikkerhed. Øvrige initiativer vedrører blandt andet digitalisering og indkøbseffektiviseringer samt trepartsaftalen om reduktion af sygefravær.

Indarbejdede effektiviseringsgevinster.

Byrådet besluttede i juni måned 2009, at der i årene 2009-2013 skulle foretages besparelser/effektiviseringer for i alt 55.0 mio. kr.

Nedenstående viser en skematisk oversigt over de samlede besparelser (mio. kr.):

2009	2010	2011	2012	2013
15.0	15.0	15.0	15.0	15.0
	15.0	15.0	15.0	15.0
		15.0	15.0	15.0
			5.0	5.0
				5.0
15.0	30.0	45.0	50.0	55.0

Fagudvalgene har i 2009 og 2010 således beløbsmæssigt fundet besparelser/effektiviseringer fordelt således:

	2009	2010
	Kr. 1000	Kr. 1000
Økonomiudvalget	2.721	2.721
Social- og sundhedsudvalget	5.317	5.317
Børne- og skoleudvalget	5.225	5.225
Kultur- og fritidsudvalget	623	623
Udvalget for Teknik og Miljø	841	841
Udvalget for faste ejendomme	33	33
Erhvervs- og Arbejdsmarkedsudvalget *)	146	146
Beredskabskommissionen	94	94
Samlet besparelser/effektiviseringer	15.000	15.000

*) Overførselsindkomster ikke medtaget.

Som følge af den nye udvalgsstruktur vil der pågå en ny fordeling af Byrådets effektiviseringskrav og fagudvalgene tilskrives med den andel, der skal findes på det enkelte fagudvalgs område for 2011, 2012 og 2013.

Effektiviseringsstrategi

Det foreslås, at der sideløbende med budgetprocessen arbejdes videre med en effektiviseringsstrategi, der skal medvirke til at sikre, at de kommunale serviceydelser løses så effektivt som overhoved muligt gennem optimering af processer og arbejdsgange, anvendelse af ny viden, nye teknologier mv. Kommunen skal bl.a. arbejde systematisk med at realisere gevinster i forbindelse med digitalisering og brug af ny teknologi og ved at tænke digitaliseringsinitiativer sammen med organisatoriske tilpasninger og ændrede arbejdsgange.

Høj effektivitet skal bl.a. medvirke til at skabe økonomisk råderum, samtidig med at det politiske fastlagte serviceniveau kan fastholdes uændret.

Anlægsbehov/ønsker.

I forbindelse med det indgåede budgetforlig og vedtagelse af budgettet for 2010 blev der indarbejdet anlægsprojekter gældende for 2011, 2012 og 2013. Opmærksomheden henledes på at en del af disse anlægsprojekter relaterer sig til kvalitetsfondsmidlerne, hvilket betyder, at der skal afholdes anlægsudgifter på de borgernæreområder for at kunne opretholde tilskuddet fra kvalitetsfonden. Eksempelvis modtages der i 2011 kvalitetsfondsmidler på ca. 23.0 mio. kr., hvilket betyder, at Guldborgsund Kommune skal afholdes anlægsudgifter på de borgernære områder for 46.0 mio. kr. for at opnå det fulde tilskud.

Med udgangspunkt i ovenstående og med baggrund i kommunens aktuelle økonomiske situation forventes der pt. kun at blive plads til et begrænset antal anlægsprojekter.

Fagudvalgene vil derfor alene kunne fremsende anlægsønsker såfremt disse relaterer sig til nødvendige investeringer vedrørende strukturtilpasninger eller nødvendige anlægsinvesteringer for at kunne opnå en mere optimal/rational driftsøkonomi.

Nye driftsaktiviteter/ønsker

Set i lyset af de politiske udmeldinger fra centralt hold og den aktuelle økonomiske situation vil ønsker om nye udgiftskrævende driftsaktiviteter skulle finansieres indenfor fagudvalgets eget område.

BUDGET 2011

Overordnet tidsplan

Tidspunkt 2010	Aktivitet	Aktør
Januar/ februar	Direktionen udarbejder oplæg til budgetstrategi	Direktionen
Januar -marts	Social- og Sundhedsudvalget udarbejder oplæg til kommunal redegørelse vedr. rammeaftalen på det sociale område, det almene boligområde og visse dele af specialundersøgningen	Social- og Sundhedsudvalget
Februar	Udarbejdelse af foreløbige oplæg til effektiviserings-/reduktionsforslag til forelæggelse på økonomiseminar	Direktion / Fagchefer
25. februar	Økonomi-seminar	Byrådet
26. februar	Ekstraordinært Hoved-MED	Direktionen
1. marts	Drøftelse/vedtagelse af budgetstrategi og overordnet tidsplan <ul style="list-style-type: none">▪ De økonomiske rammebetingelser▪ Forudsætningerne for den økonomiske politik Fastlæggelse af det økonomiske "prioriterings-rum" Fastlæggelse af mandat til Direktionen omkring udarbejdelse af basisbudget besparelseskataloger	Økonomiudvalget
Medio marts	Udmelding til fagudvalgene <ul style="list-style-type: none">▪ Budgetdirektiv - Udvalgene/direktion anmodes i samarbejde med fagområder/ institutioner/administration at udarbejde budgetanalyser samt besparelses og effektiviseringsforslag.	Udvalgene/direktion
Marts - maj	Udvalgene/Direktionen udpeger analyseområder, tilrettelægger dialogproces og påbegynder gennemgang af politikområderne <ul style="list-style-type: none">▪ Budgetanalyser▪ Besparelse/effektiviseringsforslag▪ Omprioriteringer indenfor drifts- og anlægsramme	Udvalgene

8. april	Social og Sundhedsudvalget fremsender den kommunale redegørelse vedr. Rammeaftalen på det sociale område til politisk drøftelse og godkendelse	Byrådet								
Marts-juni	Direktionen udarbejder basisbudget m.m.	Direktion								
Medio maj	<p>Budgetmøder – fagudvalgene</p> <table border="1"> <tr> <td>KU</td> <td>12. maj</td> </tr> <tr> <td>BU og AM</td> <td>17. maj</td> </tr> <tr> <td>ET</td> <td>18. maj</td> </tr> <tr> <td>SOSU og SEN</td> <td>19. maj</td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vedtagelse af de enkelte politikområders besparelser/effektiviserings tiltag. ▪ Omprioriteringer indenfor anlægsramme <p>Effektiviseringstiltagene/besparelserne skal være vedtaget og fremsendt til Økonomiudvalgets møde den 7. juni samt byrådets møde den 17. juni.</p>	KU	12. maj	BU og AM	17. maj	ET	18. maj	SOSU og SEN	19. maj	Fagudvalgene
KU	12. maj									
BU og AM	17. maj									
ET	18. maj									
SOSU og SEN	19. maj									
Uge 22 (31/5-4/6)	Pr. direktørområde afholdes der et orienteringsmøde for alle medlemmer af et MED-udvalg	Direktion								
24. juni	Eventuel temadag for byrådet	Byrådet								
Juni - august	<p>Opsamling af byrådets og fagudvalgenes behandling af forslag/kataloger og fortsat udarbejdelse af basisbudgetforslag</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ På baggrund af de politiske udmeldinger og prioritering samt forhandlinger om kommunernes økonomi, udarbejdes der et konkret basisbudgetforslag på de enkelte politikområder 	Udvalgene (dialog med, bestyrelser mv.)								
9. august	Hovedudvalget afholder møde med økonomiudvalget	Økonomiudvalg								
25. August	<p>Plan- og budgetmøde/seminar</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Præsentation af et samlet forslag til budget. ▪ Kommunens indtægtsside, anlægsramme og lånoptagelse drøftes ▪ Fremlæggelse af besparelse/effektiviseringsforslag ▪ Prioriteringsdrøftelser 	Byrådet								
30. august	1. behandling af budgettet	Økonomiudvalget								

9. september	1. behandling af budgettet	Byrådet
4. oktober	2. behandling af budgettet	Økonomiudvalget
14. oktober	2. behandling af budgettet	Byrådet